

Nicholas Georgescu-Rögen

Nr. XVI

ECOROPA arrangerte for noen år siden et møte i Kassel om alternativ økonomi. Nicholas Georgescu-Rögen (navnet er rumensk) var invitert som foredragsholder i hedersklassen, pluss en liten håndfull andre økonomer med vårgrønne tegn. Så viste det seg at en hel del høstbrune og vintergrå økonomer kom også. -De hadde på ett eller annet vis fått den oppfatningen at her kunne det komme for en dag idéer som kunne forsterke den akademiske karrieren. Her fikk jeg endelig oppleve G-R på nært hold, etter å ha hatt hans storverk om grunnlaget for en økologisk økonomi på nattbordet som bibel siden den kom i 1971. Boka vitnet om slik kolossal og mangesidig lærdom og så skarp tanke at jeg nærmet meg den lille, solbrente rumeneren med en viss frykt for å stille dumme spørsmål. Men nei, mannen viste seg spontant vennlig, åpen, tålmodig, en som ikke frykter å miste status ved å snakke folkelig om alt fra ost til Einsteins genser. Akkurat da var han rykende forbanna på de fleste tilstedeværende kollegaene:

"Her kommer jeg for å snakke om et nytt grunnlag for økonomisk teori, og tror at deltakerne har samme motivet, -og så må jeg enda en gang inntil lidelse oppdage at jeg befinner meg i en fangeleir for mekanistisk tankegang. Selv de begrepene som blir brukt her til å formulere spørsmålene med holder fast i en verden der tid og natur ikke eksisterer!"

Det er langt igjen, og heller ikke G-R har gjort mer enn å formulere et grunnlag for en ny beskrivelse og verdibedømmelse innen det økonomiske området. Men det har han antagelig gjort med større grundighet og spennvidde enn noen annen. Og han har kunnet gjøre det fordi han ikke bare er en dyktig (internasjonalt høyt ansett) teoretisk økonom med flere pionéarbeid bak seg,

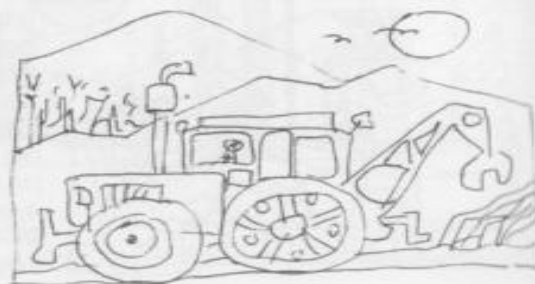
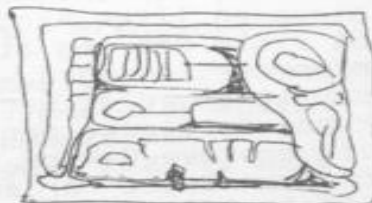
på spesialistenes område, men også fordi han er generalist: Han vet noe om "alt", mangler respekt for faggrenser, og makter å koble sammen det han vet til en meningsfull helhet. Og det som gir det hele mening, er forsøket på å forstå hvordan tradisjonell økonomisk teori på en vesentlig måte bidrar til industrivekstsamfunnets ødeleggelse av jorden og hvordan alternative veier han brøytes for å komme inn på et fruktbart spor.

Den boka jeg nevner ovenfor heter The Entropy Law and the Economic Process (Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1971) og inneholder 457 tette sider, og disse sidene er tette ikke bare i skrift men i tankegang. Noe er vanskelig, annet går greit, bare en leser med oppmerksomhet. Men den er skrevet slik at en trenger ikke

lese alt for å få stort utbytte. -Og en "bibel" skal ikke være kortfattet og lett tilgjengelig! Mener vi alvor med å finne en ny vei ut av det infløkte morass vi er havnet i, må en være rede til anspennelse og tålmodig arbeid. Denne boka gir lønn for strevet. Bl.a. gir den en innføring i vitenskapsfilosofi på bred basis sett med grønne øyne. Den er spennende fordi den skildrer så mye av de opphetede diskusjonene som har vært ført omkring frambruddet av nye tankerformer, fx. i forbindelse med "den nye fysikken", -og fordi G-R selv er så engasjert i sin stillingstagen. Spennende er den også fordi "grønne lesere" vil oppleve en masse øyeblikk av "aha!"; -gjennomtenkte begrunnelser for standpunkt en allerede føler er riktige. -En får altså stadig våpen i hånd mot de etablerte spesialistene. -Sosialøkonomien er ennå ingen vitenskap, hevder G-R, den bare gir skinn av det, og den er det siste fagfeltet som tviholder på en maskinmodell av verden.

Vel, dette er bare for å kvesse nysgjerrigheten. Jeg vil i et senere nummer av Ringen komme inn på G-Røgens tankegang, -og dessuten på Ringens Sommersamling.

Sigmund Kvaløy

6